

Brussel, 31.7.2020
COM(2020) 346 final

**VERSLAG VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT, DE RAAD
EN DE REKENKAMER**

**over het beheer van het garantiefonds
van het Europees Fonds voor duurzame ontwikkeling**

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding	2
2. Operationele context	2
3. Beheer van het EFDO-garantiefonds in 2019	3
3.1. Financieel beheer.....	3
3.2. Samenstelling en belangrijkste kenmerken van de portefeuille	3
3.3. Prestatie	4
4. Financiële verslagen	4
4.1. Jaarrekening van het EFDO-garantiefonds op 31 december 2019.....	4
4.2. Voorziening van het garantiefonds.....	8
5. Beoordeling van de toereikendheid van het streefbedrag en de omvang van het EFDO-garantiefonds	8

1. INLEIDING

De rechtsgrondslag voor dit verslag is Verordening (EU) 2017/1601 tot instelling van het Europees Fonds voor duurzame ontwikkeling (“EFDO-verordening”)¹. Artikel 16, lid 3, van de EFDO-verordening bepaalt dat de Commissie het Europees Parlement, de Raad en de Rekenkamer een verslag voorlegt over het beheer van het EFDO-garantiefonds tijdens het voorgaande kalenderjaar, met inbegrip van een beoordeling van de toereikendheid van de voorzieningen en de omvang van het EFDO-garantiefonds en van de noodzaak tot aanvulling ervan.

2. OPERATIONELE CONTEXT

Het EFDO dekt de financiering van verrichtingen in Afrika en de nabuurschapslanden van de EU en omvat zowel blandingverrichtingen als de EFDO-garantie. De EFDO-garantie is een essentieel innovatief onderdeel dat wordt gebruikt om het risico van investeringen in duurzame ontwikkeling in partnerlanden te verkleinen en dat op die manier het aantrekken van investeringen, het bevorderen van duurzame en inclusieve economische en sociale ontwikkeling, het maximaliseren van additionaliteit, alsook het aantrekken van financiering uit de particuliere sector ondersteunt. De garantie functioneert als een mechanisme voor het verminderen van risico’s, zodat financiering uit de particuliere sector kan worden aangetrokken zonder de markt te verstoren.

De EFDO-garantie werd ingesteld voor een totaalbedrag van 1,5 miljard EUR en wordt gefinancierd uit de algemene begroting. Eind 2019 bestonden de aanvullende bijdragen voor het EFDO-garantiefonds onder meer uit 50 miljoen USD van de Bill and Melinda Gates Foundation, 9,6 miljoen EUR van Denemarken, 300 000 EUR van Tsjechië en 100 000 EUR van Estland.

Bij artikel 14 van de EFDO-verordening is het EFDO-garantiefonds ingesteld, dat voorziet in een liquiditeitsbuffer waaruit de in aanmerking komende tegenpartijen worden betaald ingeval een beroep op de EFDO-garantie wordt gedaan. Om haar financiële verplichtingen uit hoofde van het garantiefonds te dekken, heeft de Unie een bedrag van 750 miljoen EUR ter beschikking gesteld, wat overeenkomt met 50 % van haar garantieverplichtingen.

De daadwerkelijke instelling van het EFDO-garantiefonds vond plaats in 2018. Op 31 december 2019 was een bedrag van 600,1 miljoen EUR in het garantiefonds gestort.

Onlangs heeft de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad verslag gedaan over de uitvoering van het EFDO². De conclusie van dit verslag, dat op de resultaten van een

¹ Verordening (EU) 2017/1601 van het Europees Parlement en de Raad van 26 september 2017 tot instelling van het Europees Fonds voor duurzame ontwikkeling (EFDO), de EFDO-garantie en het EFDO-garantiefonds.

² Verslag van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad over de uitvoering van het Europees Fonds voor duurzame ontwikkeling (COM(2020) 224).

onafhankelijke externe beoordeling is gebaseerd, luidt dat het EFDO bijzonder relevant is met het oog op de behoefte aan een nieuw wereldwijd model voor ontwikkelingsfinanciering en ook van grote betekenis is voor de investeringsbehoeften van Sub-Saharaans Afrika en de regio's in het nabuurschap van de EU.

3. BEHEER VAN HET EFDO-GARANTIEFONDS IN 2019

3.1. Financieel beheer

De beleggingsportefeuille van het EFDO-garantiefonds wordt belegd in overeenstemming met de beheerbeginselen die zijn vervat in Besluit C(2017)7693 van de Commissie van 22 november 2017 tot vaststelling van de richtsnoeren voor het beheer van de activa van het EFDO-garantiefonds.

Volgens deze richtsnoeren voorzien de activa in de beleggingsportefeuille in voldoende liquiditeit met betrekking tot de potentiële garantieverzoeken, maar moeten zij gericht blijven op een niveau van rendement en risico dat verenigbaar is met het behoud van een hoge graad van zekerheid en stabiliteit.

Er zijn strategieën voor investerings- en risicobeheer vastgesteld waarin rekening is gehouden met de beleggingsdoelstellingen en de marktvooruitzichten. De beleggingsstrategie was gericht op een grotere spreiding over verschillende vastrentende activaklassen.

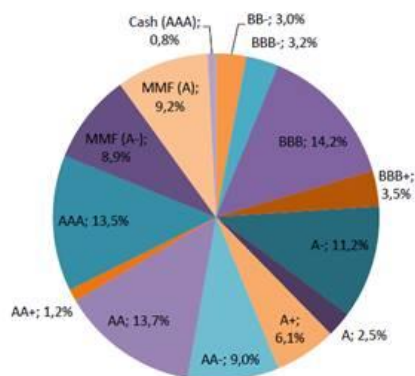
3.2. Samenstelling en belangrijkste kenmerken van de portefeuille

In een beleggingsstrategie wordt met het oog op de beleggingsdoelstellingen richting gegeven aan het beheer van de activa in de beleggingsportefeuille van het EFDO-garantiefonds. Deze beleggingsstrategie is uitgedrukt in de vorm van een benchmark, op basis waarvan voor verschillende categorieën van in aanmerking komende financiële activa in de portefeuille een indicatief streefcijfer wordt vastgesteld.

Op 31 december 2019 bestond de beleggingsportefeuille voornamelijk uit effecten uitgegeven door centrale overheden, lagere overheden, supranationale instellingen, agentschappen en buitenlandse regeringen (45 % van de marktwaarde tegen 52 % voor de benchmark), ongedekte obligaties uitgegeven door bedrijven en financiële instellingen (22 % van de marktwaarde tegen 18 % voor de benchmark) en gedekte obligaties (14 % van de marktwaarde tegen 0 % voor de benchmark). Het restant was hoofdzakelijk toegewezen aan geldmarktfondsen.

Eind 2019 was de blootstelling van de portefeuille aan obligaties die voldeden aan milieu-, sociale en governancecriteria meer dan twee keer groter dan in de benchmark.

De portefeuille had eind 2019 een looptijd van 2,51 jaar. De kredietratings van de effecten in de portefeuille kunnen als volgt worden uitgesplitst:

Het overgrote deel van de portefeuille wordt belegd in liquide effecten en een passend gedeelte daarvan (14 % van de totale portefeuillevaarde) heeft een looptijd van minder dan 12 maanden.

Het profiel van de portefeuille is wat looptijd, kredietrisico en liquiditeit betreft, gekalibreerd in overeenstemming met de verwachte kasstromen die voortvloeien uit de EFDO-verrichtingen die door de EU-garantie worden gedekt (bijv. verwachte garantieverzoeken, opbrengsten).

3.3. Prestatie

De jaarprestatie wordt berekend op een tijdgewogen basis, zodat die geen invloed ondervindt van de omvang van de portefeuille, die in de loop van het jaar aanzienlijk is gegroeid.

In een zeer moeilijke marktomgeving, die werd gekenmerkt door in het algemeen negatieve of historisch lage rendementen in combinatie met significante marktvolatiliteit en onzekerheden, heeft het garantiefonds in 2019 een absolute jaarprestatie van 0,242 % neergezet (tijdgewogen, vóór aftrek van kosten en vergoedingen). Dit rendement komt overeen met de jaarprestatie van de EFDO-benchmark (0,149 %) en werd behaald tegen de achtergrond van negatieve rentetarieven in de eurozone (met name voor wat door de markten in Europa als “kredietrisicovrije” en liquide blootstellingen wordt gepercipieerd).

4. FINANCIËLE VERSLAGEN

Hieronder wordt financiële informatie over het EFDO-garantiefonds gegeven. In 2019 werd geen beroep op de EFDO-garantie gedaan.

4.1. Jaarrekening van het EFDO-garantiefonds op 31 december 2019

Door de positieve marktontwikkelingen – een daling van de rentecurve voor de euro in combinatie met een goed rendement op de meeste vastrentende waarden, zoals hierboven beschreven in punt 3.3 – bleef het totaal van de activa van het EFDO-garantiefonds met 599,59 miljoen EUR op 31 december 2019 dicht bij de totale bijdrage aan het fonds van 600,1

miljoen EUR, ondanks de gevolgen van negatieve rente. De activa bestonden uit de portefeuille beleggingseffecten, geclassificeerd als voor verkoop beschikbaar (594,71 miljoen EUR), en geldmiddelen (4,88 miljoen EUR).

Volgens de staat van de financiële resultaten van 2019 beëindigde het EFDO-garantiefonds het jaar met een licht negatief economisch resultaat van -0,26 miljoen EUR³. De hoofdredenen hiervoor zijn de negatieve rente op kasmiddelen en deposito's (-0,45 miljoen EUR), ten gevolge van een grotendeels negatieve rentestand, die slechts gedeeltelijk gecompenseerd kon worden door de gerealiseerde winsten uit de verkoop en uitlening van effecten (0,19 miljoen EUR).

Balans op 31 december 2019

(In EUR uitgedrukte bedragen)

ACTIVA

	31 december 2019	31 december 2018
	EUR	EUR
VASTE ACTIVA	348 061 980	3 577 001
Voor verkoop beschikbare financiële activa	348 061 980	3 577 001
VLOTTENDE ACTIVA	251 527 281	271 469 460
Voor verkoop beschikbare financiële activa	246 643 539	5 795 882
Inbare vorderingen (vergoedingen voor effecten-uitleen)	1 595	-
Geldmiddelen en kasequivalenten	4 882 147	265 673 578
<i>Rekeningen-courant</i>	<i>4 885 215</i>	<i>265 721 781</i>
<i>Lopende rente op geldmiddelen en kasequivalenten</i>	<i>(3 068)</i>	<i>48 203</i>
TOTAAL ACTIVA	599 589 261	275 046 461

NETTOACTIVA EN -PASSIVA

	31 december 2019	31 december 2018
--	------------------	------------------

³ Dit stemt overeen met de gewogen geldopbrengst van -0.103%, die rekening houdt met het aanzienlijk groeiende volume van het EFDO-garantiefonds in 2019 ten gevolge van begrotingsbijdragen in de opbouwfase. De gewogen geldopbrengst viel lager uit in 2019 dan de tijdgewogen prestatie waarnaar in punt 3.3 is verwezen. De tijdgewogen prestatie is de officiële prestatie die wordt gebruikt voor de verslaglegging over alle activabeheersactiviteiten van de Europese Commissie, aangezien daardoor de versturende effecten van in- en uitstromen kunnen worden opgeheven.

	EUR	EUR
NETTOACTIVA	599 567 587	275 030 778
Bijdrage uit EU-begroting	600 100 000	275 100 000
Reëlewaardereserve	(188 713)	(655)
Ingehouden winst	68 567)	-
Economisch resultaat van het jaar	(275 133)	68 567)
KORTLOPENDE VERPLICHTINGEN	21 674	15 683
Andere schulden	21 674	15 683
TOTAAL NETTOACTIVA EN -PASSIVA	599 589 261	275 046 461

Staat van de financiële resultaten voor het op 31 december 2019 afgesloten jaar

(In EUR uitgedrukte bedragen)

	2019	2018
	EUR	EUR
Opbrengsten operationele activiteiten	-	-
Lasten operationele activiteiten	-	-
Andere lasten uit hoofde van operationele activiteiten	(15 000)	(15 000)
<i>Honoraria voor wettelijke controles</i>	(15 000)	(15 000)
RESULTAAT OPERATIONELE ACTIVITEITEN	(15 000)	(15 000)
Financiële inkomsten	188 403	(1 088)
Rentebaten op:	(54 689)	(1 088)
<i>Geldmiddelen en kasequivalenten</i>	-	-
<i>Voor verkoop beschikbare activa</i>	(54 689)	(1 088)
<i>Andere rentebaten</i>	-	-
Gerealiseerde winsten uit de verkoop van AFS-activa	240 839	-
Inkomsten uit het uitlenen van effecten	2 253	-
Financiële lasten	(448 536)	(52 479)
Rentebaten op geldmiddelen en kasequivalenten	(404 272)	(50 958)
Gerealiseerde verliezen uit de verkoop van AFS-activa	(15)	-
Bewaarloon en andere financiële lasten	(44 249)	(1 521)
FINANCIEEL RESULTAAT	(260 133)	(53 567)

ECONOMISCH RESULTAAT VAN HET JAAR	(275 133)	(68 567)
--	------------------	-----------------

4.2. Voorziening van het garantiefonds

Het EFDO-garantiefonds wordt gevoed vanuit de algemene begroting van de Unie en het Europees Ontwikkelingsfonds (EOF). Voor het huidige MFK (2014-2020) wordt het garantiefonds als volgt gefinancierd: 400 000 000 EUR uit de algemene reserve van het EOF en 350 000 000 EUR uit de algemene begroting van de Unie, inclusief de begroting van het Europees Nabuurschapsinstrument (ENI). Het garantiefonds kan ook worden gevoed met vrijwillige bijdragen van lidstaten en andere contribuanten, inkomsten uit de belegging van eigen middelen, andere inkomsten en nabetalingen door in gebreke gebleven debiteuren. Estland, Tsjechië, Denemarken en de Bill and Melinda Gates Foundation hebben eind 2019 overeenkomsten voor aanvullende bijdragen gesloten voor een totaalbedrag van ongeveer 49 miljoen EUR⁴.

Het garantiefonds werd ingesteld in 2018 en in november van dat jaar werd de eerste storting gedaan van 75 miljoen EUR. Op 31 december 2019 was in totaal voor 600,1 miljoen EUR uit de algemene begroting van de Unie in het garantiefonds gestort. Eind 2019 was nog geen beroep op de EFDO-garantie gedaan.

5. BEOORDELING VAN DE TOEREIKENDHEID VAN HET STREEFBEDRAG EN DE OMVANG VAN HET EFDO-GARANTIEFONDS

Op 31 december 2019 waren in totaal drie EFDO-garantieovereenkomsten gesloten – één in 2018 en twee in 2019 – voor een totaalbedrag van 165 miljoen EUR⁵.

Het streefbedrag van het EFDO-garantiefonds is vastgesteld op 50 % van de totale EU-garantieplichtingen. Op 31 december 2019 was in totaal voor een bedrag van 600,1 miljoen EUR uit de algemene begroting van de Unie in het garantiefonds gestort, waarmee het risico van de ondertekende garanties volledig was gedekt.

Overeenkomstig artikel 4, lid 2, van de EFDO-verordening wordt de Commissie bij het operationeel beheer van het EFDO ondersteund door de technische evaluatiegroep voor de EFDO-garantie (G-TAG), die bestaat uit kredietrisicodeskundigen van verschillende Europese financiële instellingen. De G-TAG heeft tot taak onafhankelijke en onpartijdige technische expertise over bankgerelateerde kwesties te verstrekken aan de Commissie, haar besluitvorming in verband met het verlenen van de EFDO-garantie te ondersteunen, alsook risicomonitoring te verrichten gedurende de uitvoering van projecten waarvoor de garantie is verleend.

⁴ Estland: 100 000 EUR; Tsjechië: 300 000 EUR; Denemarken: ong. 9,4 miljoen EUR; Bill and Melinda Gates Foundation: ong. 39,2 miljoen EUR (50 miljoen USD), waarvan 19,2 miljoen EUR is gestort.

⁵ Vóór april 2020 zijn nog eens vier overeenkomsten voor een totaalbedrag van 196 miljoen EUR ondertekend.